

Teenuste väliskaubandusstatistika

Infotund 19.03.2024

Teemad

- Mis on teenuste väliskaubandus
- Teenuste väliskaubandusstatistika vajalikkus
- Kuidas tekib kohustus
- Kui kaua peab täitma
- Millal ja kuidas esitada
- Kuidas tagatakse konfidentsiaalsus
- Milliseid andmeid küsitakse
- Kuidas teenuseid klassifitseerida
- Metoodilised nüansid
- eSTATis esitamine

Mis on teenuste väliskaubandus

- **Teenuste väliskaubandusega** on tegemist juhul, kui Eesti residendist majandusüksus (**resident**) ja välismaal registreeritud majandusüksus (Eesti residentide vaates **mitteresident**) tegelevad teenuste kaubandusega.
- **Resident** – Eestis registreeritud juriidiline isik.
- **Mitteresident** – välismaal registreeritud juriidiline isik.
- **Teenuste ekspordi (müügi)** korral saab Eesti resident hüvitist teenuse eest, mida ta on osutanud mitteresidendile, sh välismaal asuvatele samasse kontserni kuuluvatele majandusüksustele.
- **Teenuste impordi (ostu)** korral maksab Eesti resident ostetud teenuste eest mitteresidendile.
- **Teenuse osutamine ei pea ületama riigipiire**, teenust saab osutada nii Eestis kui ka välismaal.

Teenuste väliskaubandusstatistika vajalikkus siseriiklikul tasandil

- Suur tänu kõigile andmeesitajatele!
- Tänu andmetele
 - Suudetakse paremini hinnata
 - Eesti majanduse tugevust
 - transporditaristute vajalikkust
 - teenuste väliskaubanduse arengut ja teha vastavat poliitikat
 - kujundada erinevate valdkondade strateegiaid
 - On olemas sisend
 - maksebilansi jooksevkonto koostamiseks
 - sisemajanduse koguprodukti (SKP) arvutamiseks

Tähtsamad kasutajad on Eesti Pank, valitsus, ministeeriumid, teadlased, majandusanalüütikud, meedia.

Teenuste väliskaubandusstatistika vajalikkus rahvusvahelisel tasandil

- Teenuste koondandmeid edastame
 - Eurostatile, OECD-le, IMF-ile
- Andmed
 - on EL-is kasutusel
 - riikide toimimisest ülevaate saamiseks
 - majanduse analüüsimiseks
 - ühiraaha euro jälgimiseks
 - on alusinfoks poliitiliste ja kaubanduslääbirääkimiste ettevalmistamisel

Andmete kasulikkus ettevõtetele

Ettevõtted on kasutanud

- turu-uuringuteks
 - oma positsiooni teadmiseks
 - tegevusalas
 - teenuste lõikes
 - konkurentsi tunnetuseks
 - teenuste nõudluse analüüsiks
- Läbirääkimisteks
 - riikide vajadused

Statistikaameti koduleht www.stat.ee

Statistikaamet: Koduleht

RAHVA JA ELURUUMIDE LOENDUSE ALGUSENI ON JÄÄNU

EESTI STATISTIKA

Avaleht > Valdkonnad

Valdkonnad

Majandus

- Ehitus
- Elamumajandus
- Ettevõtete majandusnäitajad
- Majandusüksused
- Sisekaubandus
- Teenindus
- Tööstus
- Turism, majutus ja toitlustus
- Väliskaubandus**

Rahandus

Vesi

Tööelu

Avasta statistikat

Esita andmeid

Statistik

Andmebaas

Põhinäitajad

Valdkonnad

Piirkonnad

Rakendused

Uudised

Väljaanded

Küsi statistikat

Metoodika ja kvaliteet

Eksperimentaalstatistika

Viiruse mõju Eestile

Statistikaameti rakendused

- Juhtimislaud
- Tõetamm
- Väliskaubanduse rakendus
- Statistika kaardirakendus

Välisviited

- Eesti Panga statistika

Rahvusvaheline statistika

- Eurostat - Kaupade väliskaubandus

Vaata ka

- Intrastat
- Kaupade eksport
- Kaupade import
- Teenuste eksport**
- Teenuste import**

Väliskaubanduse koduleht

Väliskaubanduse ekspordi teenuste leht

Väliskaubanduse impordi teenuste leht

Andmebaas <https://andmed.stat.ee/et>

Statistikaamet: [Koduleht](#) ^

[f](#) [t](#) [in](#) [v](#) [@](#)

[Juurdepääsetavus](#) [Abi](#) [Kontaktid](#) [Sisene eSTATi](#) [EST](#) [ENG](#)

Statistika andmebaas

eSTAT

Klassifikaatorite portaal

Palgarakendus

Juhtimislauad

Väliskaubanduse rakendus

Tõetamm

Nimede statistika rakendus

Avasta statistikat **Esita andmeid** **Statistikaamet** **Rahvaloendus**

Statistikaamet: **Statistika andmebaas** v

[f](#) [t](#) [in](#) [v](#) [@](#)

EESTI
STATISTIKA

Väliskaubanduse teenuste andmebaasi tabelid

Avaleht > [Väliskaubanduse andmebaas](#)

01
Vali tabel

02
Vali andmed

03
Kuva andmed

Väliskaubanduse andmebaas

Selles andmebaasis on avaldatud ainult väliskaubandusstatistika andmetabelid. Ülejäänud valdkondade andmetabelid leiab [statistika andmebaasist](#).

➤ **Majandus**

➤ **Väliskaubandus**

- Kaupade väliskaubandus
- Kaupade väliskaubanduse ettevõtlusnäitajad (TEC)
- **Teenuste väliskaubandus**
 - VKT14: TEENUSTE EKSPORT JA IMPORT TEENUSE (EBOPS) JA MAJANDUSÜKSUSE OMANIKU LIIGI JÄRGI 2013 - 2022 [25.09.2023]
 - VKT16: TEENUSTE EKSPORT JA IMPORT TEENUSE (EBOPS) LIIGI JA HÕIVATUTE ARVU JÄRGI MAJANDUSÜKSUSES 2013 - 2022 [25.09.2023]
 - VKT18: TEENUSTE EKSPORT JA IMPORT TEGEVUSALA JA HÕIVATUTE ARVU JÄRGI MAJANDUSÜKSUSES 2013 - 2022 [25.09.2023]

**EESTI
STATISTIKA**

Eurostati andmebaas

eurostat

 Log in

 English

Search

[Home](#)

[Data](#) ▾

[News](#) ▾

[Publications](#) ▾

[About us](#) ▾

[Contact us](#) ▾

[Help](#) ▾

[Home](#) > [Data](#) > [Statistical themes](#) > [International trade in services](#) > Database

INTERNATIONAL TRADE IN SERVICES

Database

Eurostati ülevaade väliskaubanduse teenustest Eurostati andmebaas

Overview

Database

Visualisations

Publications

Information on data

Methodology

Quality

Legislation

 International trade in services (ext_ser)

  [Services trade by broad economic categories \(BEC Rev.5\) \(ext_ser_bec01\)](#) ⓘ

  [Services trade by enterprise characteristics \(STEC\) by NACE Rev.2 activities and enterprise size class \(ext_stec01\)](#) ⓘ

  [Services trade by enterprise characteristics \(STEC\) by EBOPS 2010 items and NACE Rev.2 activities \(ext_stec02\)](#) ⓘ

  [Services trade by enterprise characteristics \(STEC\) by NACE Rev.2 activities and type of ownership \(ext_stec03\)](#) ⓘ

  [International supply of services by modes, type of product \(EBOPS 2010\) and partner country \(ext_ser_mos\)](#) ⓘ

 International trade in services, geographical breakdown (BPM6) (bop_its6)

Milliseid teenuseid kajastatakse

EBOPS kood	Teenuse liik
SA	Teiste omandis olevate füüsiliste sisendite töötlemise teenused (töötlemisteenused)
SB	Hooldus- ja remonditeenused
SC	Transport
SD	Reisiteenused
SE	Ehitus
SF	Kindlustusteenused ja pensionifondid
SG	Finantsteenused (v.a kindlustus ja pensionifondid)
SH	Intellektuaalse omandi kasutustasud
SI	Telekommunikatsiooni-, arvuti- ja infoteenused
SJ	Muud äriteenused
SK	Isiku-, kultuuri- ja meelelahutusteenused
SL	Valitsemissektori kaubad ja teenused

Kuidas tekib kohustus

Aastal 2024 on statistiline lävend 500 000 eurot, eelmisel aastal 300 000 eurot.

- Alla lävendi jäävad majandusüksused on vabastatud andmete esitamise kohustusest.
- Andmete esitamise kohustuse määramisel vaadeldakse ekspordi ja impordi käivet eraldi.
 - Lävendi ületamisel tuleb andmeid esitada nii ekspordi kui ka impordi kohta.
- Majandusüksused, kelle teenuste ekspordi või impordi summa ületab statistilise lävendi aruandeaasta (2024) jooksul.
 - Küsimustikku tuleb täitma hakata lävendi ületamisele järgnevast kvartalist.
- Valimi võtmise aluseks on
 - Käibedeklaratsioon (KMD)
 - Eesti Panga arvutused

Teenuste ekspordi valimi arvutamise reeglid

0% määraga maksustatavad toimingud ja tehingud, sh	3	
1) kauba ühendusesisene käive ja teise liikmesriigi maksukohustuslasele / piiratud maksukohustuslasele osutatud teenuste käive kokku, sh	3.1	
kauba ühendusesisene käive	3.1.1	
2) kauba eksport, sh	3.2	
käibemaksutagastusega müük reisijale	3.2.1	
Käibemaks kokku (20% lahtriist 1 + 0% lahtriist 2)	4	

Teenuste müük, st eksport, Euroopa Liidu riikidesse:

(lahter 3.1) – (lahter 3.1.1)

(kauba ja teenuse ühendusesisene käive) – (kauba üh. sisene käive)

Teenuste kogu müük, st eksport:

(lahter 3) – (lahter 3.1.1) – (lahter 3.2)

(0% km tehingud) – (kauba üh. sisene käive) – (kauba eksport)

Teenuste impordi valimi arvutamise reeglid

Kauba ühendusesisene soetamine ja teise liikmesriigi maksukohustuslaselt saadud teenused kokku, sh	6	
kauba ühendusesisene soetamine	6.1	
Muu kauba soetamine ja teenuse soetamine, mida maksetatakse käibemaksuga, sh	7	

Teenuste ost, st import, Euroopa Liidu riikidest:

(lahter 6) – (lahter 6.1)

(üh. sisene kauba ja teenuse ost) – (kauba üh. sisenene ost)

Kui kaua peab andmeid esitama?

- Andmete esitamise kohustus kestab üldjuhul **aruandeaasta lõpuni**.
 - Isegi, kui teenuste käive on aruandeperioodil võrreldes statistilise lävega märgatavalt langenud.
- Andmeid ei pea esitama aruandeaastale järgneva aasta kohta, kui aruandeaastal teenuste käive statistilist läve enam ei ületanud.
- Juhul, kui majandusüksus on
 - ajutiselt tegevuse peatanud;
 - likvideeritud;
 - või kui andmeid pole võimalik tähtajaks esitada, tuleb sellest statistikaametile teatada e-posti (klienditugi@stat.ee) teel.

Kus ja millal tuleb andmeid esitada?

- Teenuste väliskaubanduse andmeid saab esitada eSTAT-is.
- Aruandeperiood on kvartal.
- Aruandeperioodis tuleb kajastada kõik teenuste ekspordi ja impordiga seotud tehingud (k.a tehingu EL väliste riikidega).
- Andmed tuleb esitada hiljemalt aruandeperioodile järgneva kuu 18. kuupäevaks.
 - 18. aprill 2024 – I kvartali andmed
 - 18. juuli 2024 – II kvartali andmed
 - 18. oktoober 2024 – III kvartali andmed
 - 18. jaanuar 2025 – IV kvartali andmed
- Meeldetuletused
 - 5 päeva enne tähtpäeva
 - 3, 7 ja 20 päeva pärast tähtpäeva

Küsimustiku täitmine, kui tehinguid ei toimu

- Tuleb esitada nn nullaruanne eSTATis või saata e-kiri aadressil klienditugi@stat.ee.
- Nullaruanne:
 - klõpsake küsimustiku perioodide päise „Küsimustiku andmed“ juures oleval hammasratta ikooni alt avaneval lingil „Kinnita perioodid“
 - avaneb perioodide kinnitamise vaade
 - valige küsimustiku kinnitamise põhjus, valige periood või mitu perioodi (mida soovite kinnitada) ja sisestage kinnituse täpsem kirjeldus
 - klõpsake nupul „Kinnitan“
 - Teie poolt kinnitatud perioodide küsimustikud on esitatud

Kuidas on tagatud andmete konfidentsiaalsus?

- Riikliku statistika seaduse (RT I 2010, 41, 241) §-de 34, 35 ja 38 järgi tagab statistikaamet andmeesitajalt saadud **andmete täieliku kaitse**.
- Andmeid kasutatakse **ainult statistilisel otstarbel**.
- Teenuste väliskaubanduse andmete konfidentsiaalsuse tagamiseks avaldatakse või edastatakse andmed **ilma andmeesitaja identifitseerimist võimaldavate tunnusteta, vähemalt kolme andmeesitaja koondandmetena**.

Milliseid andmeid küsimustikus küsitakse?

- Kohustuslikud andmeväljad:
 - tehing teenusega e tehingu kood (kodeeritav andmeväli)
 - teenuse ja muu tehingu kood (kodeeritav andmeväli)
 - mitteresidendi riigi kood (kodeeritav andmeväli)
 - teenuse maksumus kokku, euro (väärtuseline andmeväli)
- Vabatahtlikud andmeväljad:
 - teenuse peamine osutamise viis (kodeeritav andmeväli)
 - teenuse osutamise peamise viisi osatähtsus (kodeeritav andmeväli)
 - märkus/selgitus

Küsimustiku näidis

Salvestatud ridu: 0

Veeru nr	Nimetus	Muutuja kood	Kood/väärtus	Nimetus
* 1	Tehing teenusega	ITSS_TEHING	____	____
* 2	Teenuse ja muu tehingu kood	ITSS_KOOD_TEENUS	____	____
* 3	Mitteresidendi riigi kood	ITSS_RIIK_MR	____	____
* 4	Teenuse maksumus kokku, euro	ITSS_SUMMA	____	
5	Teenuse osutamise peamine viis	ITSS_MODE	____	____
6	Teenuse osutamise peamise viisi osatähtsus	ITSS_MODE_PR	____	____
7	Märkus/selgitus	INTRA_R1_17	____	

Sulgen

Lisa rida tabelisse

Tehing teenusega

Teenustega tehtavaid tehinguid on kaks:

Nimetus	Kood	Kirjeldus
Teenuse müük	M	teenuse müük (eksport) mitteresidendile
Teenuse ost	O	teenuse ost (import) mitteresidendilt

Kajastada tuleb nii ost kui müük

Teenuse ja muu tehingu kood

Teenuste kood – 8-kohaline tähtede ja numbrite kombinatsioon, mis kirjeldab osutatud teenust.

„Teenuste väliskaubandus 2023“ klassifikaator

T	4	9	1	M	R	0	0
Tehingu liik	EMTAK-i koodi algus		Erisuste kirjeldus				
T – teenuste küsitlusega kogutud andmed	Kaks nr – EMTAK-i järgi		Kas teenust osutatakse residendile (R) või mitteresidendile (MR)				
	44- Ehitusteenust osutava ettevõtja ostetud kaubad (Eestist ja välismaalt)		Kas teenust osutatakse välismaal (V) või Eestis (E)				
			Kaupade ost Eestist (E) ja välismaalt (V) ehitusteenuse osutamise korral				
			Teenuse täpsustus				
			EMTAK-i järgnevad numbrid (kui koodi oli vaja täpsustada)				
		Muud erisused (on kajastatud nimetuses)					

Näiteks: T491MR00 – Mitteresidendist vedaja rahvusvahelise sõitjateveo teenused raudteel (k.a sõitjate teenindus rahvusvahelisel liinil)

EMTAK 49 – Maismaaveondus ja torutransport

EMTAK 491 – Sõitjate linnadevaheline raudteevedu

MR – Mitteresident

Teenuste käsiraamat

Lisa 1. EMTAKi tegevusalad, teenuste koodid ja teenuste osutamise viisid

EMTAK		Teenuste väliskaubanduse küsimustiku teenuse kood		Levinuim teenuse osutamise viis		
	Kirjeldus	Teenuse kood	Teenuse kirjeldus eesti keeles	1	2	4
A	Põllumajandus, metsandus ja kalapüük					
01	Taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad	T0160000	Taime- ja loomakasvatusega seotud teenused (v.a veterinaarteenused)			
		T0170000	Jahipidamine, püünisjaht ja nendega seotud teenused			
02	Metsamajandus ja metsavarumine	T0210000	Metsapuud ja metsataimlate teenused (sh abistavad teenused)			
03	Kalapüük ja vesiviljelus	T0300700	Kalandusega ja vesiviljelusega seotud teenused			
B	Mäetööstus					
09	Kaevandamist abistavad tegevused	T0900000	Kaevandamist abistavad teenused			
C	Töötlev tööstus					
10	Toiduainete tootmine	T1000000	Toiduainete töötlemise teenused			
11	Joogitootmine	T1100000	Jookide töötlemise teenused			

Mitteresidendi riigi kood

- Mitteresidendi riik on riik, kus majandusüksus on registreeritud ja kus tal on püsiv tegevuskoht. See on riik, kelle residendile teenust müüakse või kelle residendilt teenust ostetakse.
- See on kahekohaline tähtkood vastavalt riikide ja territooriumide klassifikaatorile (GEONOM).
- Ühendusesisesed tehingud tuleb kajastada liikmesriikide kaupa.
- Eesti ei saa olla mitteresidendi riik.

Teenuse maksumus

- Teenuse maksumus on summa, mis on märgitud arvele eurodes.
- Eurodesse ümberarvestamisel kasutatakse raamatupidamislausendi koostamisel kasutatud kurssi.
- Maksumus esitatakse ilma maksudeta (nt käibemaks).
- Summeerimine on lubatud – juhul, kui majandusüksus on samas aruandeperioodis müünud või ostnud sama koodiga teenust ühest ja samast välisriigist, võib mitme arve peal olevad summad kokku liita ja neid esitada küsimustikus ühel real.
- Kaupade maksumus ei ole reeglina teenuse osa. Juhul, kui kaupade maksumust ei ole võimalik eristada teenuse maksumusest, kajastatakse see teenuse maksumuse osana.

Teenuse osutamise peamine viis

Teenuse osutamise viis ehk tarnimisviis määratakse kindlaks teenuse osutaja ja tarbija asukoha põhjal.

- Osutamisviis 1 – piiriülene teenuse osutamine (ilma füüsilise kohtumiseta)
- Osutamisviis 2 – tarbimine välismaal
- Osutamisviis 3 – äriiline kohalolek (andmed saadakse küsimustikust 1468)
- Osutamisviis 4 – füüsiliste isikute kohalolek

Teenust saab osutada erinevate osutamisviisidega.

Näiteid õigusabi teenuste osutamisviisidest

- *Mitteresidendist klienti nõustatakse elektrooniliste sidevahendite (internet, Skype jms) kaudu – osutamisviis 1.*
- *Teenuse tellija tuleb teenuse osutaja juurde (mitteresident tuleb advokaadibüroosse nõustamisteenust saama) – osutamisviis 2.*
- *Teenuse osutaja tuleb teenuse tellija juurde (advokaadibüroo töötaja läheb välismaale mitteresidendi juurde nõustama) – osutamisviis 4.*

Teenuste osutamise viisid

Osutamise viis	Osutamise viisi kood	Müük	Ost
Teenuse osutaja asub oma riigis. Või teistpidi: Teenuse tarbija asub MR riigis.	1	R ja MR teenuse osutamisel ei kohtu. R müüb teenuseid läbi Interneti.	R ja MR teenuse osutamisel ei kohtu. R ostab teenust läbi Interneti.
	2	MR tuleb R-i juurde teenust tarbima. R osutab teenust oma riigis.	R läheb MR juurde teenust tarbima. MR osutab teenust oma riigis.
Teenuse osutaja asub MR riigis. Või teistpidi: Teenuse tarbija asub oma riigis.	4	R läheb MR-i juurde teenust osutama. R osutab teenust MR riigis.	MR tuleb minu juurde teenust osutama. R tarbib teenust oma riigis.

R	resident
MR	mitteresident

Teenuse osutamise peamise viisi osatähtsus

- Ühte ja sama teenust osutatakse tihti erineva osutamiseviisiga. Sellesse andmevälja tuleks märkida, kui suur oli küsimustikus valitud teenuse osutamiseviisi osa protsentides.

Näiteks: Eesti IT-ettevõtte osutas kvartalis arvutiteenust Läti ettevõtetele, kokku 1000 euro eest. Sellest 600 euro eest osutati teenuseid interneti teel ja 400 euro eest käidi Lätis arvuteid paigaldamas.

Sellisel juhul tuleb täita väljad järgmiselt:

Teenuse summa kokku, eurot	1000
Teenuse osutamise peamine viis	1 (piiriüleselt osutatud teenus)
Teenuse osutamise peamise viisi osatähtsus	60

- Juhul, kui väli jääb täitmata, loetakse valitud teenuse osutamise viis automaatselt ainukeseks, st kõik teenused osutati eelnevalt valitud viisil (100%).

Märkus

- Juhul, kui soovite täpsustada eespool esitatud andmeid, on võimalik märkuste lahtrisse vabas vormis selgitusi kirjutada.
- Selgitus peaks olema seotud tehtud kirjega.

Metoodika erisused - Kindlustus

- Majandusüksused, kelle põhitegevusala ei ole kindlustus – A küsimustik

SF	Kindlustusteenused ja pensionifondid (v.a kindlustusettevõtted)
T65SKH00	Saadud kindlustushüvitised (Teenuse müük - M)
T65TKM00	Tasutud kindlustusmaksed (Teenuse ost - O)

- Majandusüksused, kelle põhitegevusala on kindlustus – B küsimustik

SF	Kindlustusteenused ja pensionifondid (kindlustusettevõtted, põhitegevusala EMTAK järgi 65111; 65121; 66211 ja 66221)
T6500K71	Otsekindlustuse preemiad
T6520K72	Edasikindlustuse preemiad tegutsemisest edasikindlustusandjana ja -võtjana
T6520K73	Edasikindlustusega seotud komisjonitasud
T6510K74	Kahjunõuded otsesest kindlustustegevusest
T6500K75	Muud kindlustustegevusega seotud tulud /kulud
T6520K76	Kahjunõuded edasikindlustusest
T6510K77	Elukindlustuse ja pensionilepingute eraldiste ülekandmine

Reisiteenuste kajastamine

- Reisiettevõtted (reisibürood/reisikorraldajad, majutusasutused, sanatooriumid) peavad kajastama kõik reisi- ja muid teenuseid, mida ostetakse või müüakse ja mille tehingupartneriks on mitteresident.
- Muud majandusüksused peavad kajastama reisiteenustega seotud sõidukulud juhul, kui need soetati otse mitteresidendilt (välismaiselt sõitjateveo ettevõttelt või internetiportaalist).

Näiteks: Puiduettevõtte saadab töötaja lähetusse ja peab küsimustikus kajastama vaid töötaja sõidukulud mitteresidendist vedaja poolt. Majutuskulusid, linnamaksusid jm lähetusega seotud kulusid ei kajastata.

Näited erinevate teenuste kajastamise osas

- Kui ehituskaup ostetakse välismaalt, siis tuleb see ka müüa ehituse tellijale, st 2 tehingut nende kaupadega: ostu ja müügi tehingud
- Ehituskaupade all tuleb kajastada vaid konkreetse ehituse kaubad
- Teenuse koodid T4600000 või T4700000: tuleb kajastada ainult komisjoni-, agendi- jm tasu, st ei kajastata kaupade maksumust
- Tervise- ja haridusteenused: meditsiini- või haridustöötaja, labori jm med. teenused, mida osutatakse kaugmeetodil või teenuseosutaja välisriiki sõitmise teel. Nt oma töötaja ravi või õping välismaal ei ole teenus.
- Teenuse koodi osas: tuleb kajastada teenuse liigi järgi, st tootmisettevõtte ei saa kasutada transporditeenuste puhul koodi T1000000 (Toiduainete töötlemise teenused), vaid tuleb kasutada transpordiliigi järgset koodi (nt T494V000) jne.
- Kui Eesti mitteehitusettevõtte tellib ehitustööd välismaal, siis seda ei kajastata küsimustikus 1482, vaid tegemist on investeeringuga.

Juhtumid erinevate teenuste kajastamisel

- Transpordi osutamise viis „1“ – rahvusvaheliselt kokku lepitud, et tellija ja osutaja kokkulepe interneti teel
- Meditsiini laboriteenus kood T8600000, nt covid testid
- Muude laboriteenuste kood T7120000
- Tõlketeenuse kood T7400000
- Peakontoriteenuste all T7000000 kajastatakse ka suhtekorraldus-, juhtimis- ja nõustamisteenused
- Patentide, litsentside müük/ost T9999991 all
- Intellektuaallitsentside ja patentide kasutamise tasud T7740000
- Trükiste ja tarkvarade intellektuaalomandi kasutamise tasud T58LK000

Mitteresidendi riigi koodi erisused

Ehitusteenuste osutamisel

- Juhul, kui ehitusteenust osutatakse välismaal, on mitteresidendi riigiks riik, kus ehitus toimub.
- Juhul, kui ehitusteenust osutatakse Eestis mitteresidendile, on mitteresidendi riigiks riik, kelle residendile teenust osutatakse.
- Ehituse tarbeks Eestist ostetud kaupade puhul märgitakse kaupade müügil sama mitteresidendi riigi kood, kellele osutatakse ehitusteenust.
- Mujalt ostetud kaupade puhul kajastatakse seda riiki, kust kaubad osteti.

Reisiteenuste osutamisel

- Juhul, kui partneriks on internetiportaal (booking.com jt), mille residentsust ei ole võimalik määrata, loetakse mitteresidendi riigiks riik, kus teenus osutatakse.

Käibemaksukohustuslaseks registreerumine välisriigis

- Juhul, kui **Eesti majandusüksus** (resident) on registreerinud end **välisriigis** käibemaksukohustuslaseks, ei saa seda ettevõtet pidada välisriigis registreeritud ettevõtteks, st mitteresidendiks, vaid tegemist on **Eesti residendiga**, kes osutab teenuseid välisriigis.
- Juhul, kui välisriigis registreeritud majandusüksus (**mitteresident**) on registreerinud end **Eestis** käibemaksukohustuslaseks, siis ei saa seda majandusüksust pidada Eesti residendiks, vaid tegemist on **mitteresidendiga** ja kõik tehingud selle majandusüksusega kajastatakse teenuste väliskaubanduses.

Kreeditarved

- Juhul, kui andmed ei ole veel esitatud ning aruandeperioodil tehakse ebakorrekse arve parandamiseks kreeditarve, tuleb küsimustikku andmeid esitades arvestada kreeditarve summaga.
- Juhul, kui andmed on juba esitatud, tuleb teha parandus juba esitatud andmetes. Parandus tuleb teha selle kvartali andmetes, mil teenus algset osteti või müüdi.
- **Kreeditarvet ei tohi kajastada miinusmärgiga.**
- Kreeditarvega seotud parandust ei ole esitatud küsimustikus vaja teha:
 - kui kreeditarve summa on alla 5000 euro
 - kui kreeditarve esitatakse kogu ostetud või müüdüd teenuse kohta (nt üldine allahindlus, boonused), mitte ühe konkreetse teenuse kohta

Klassifikaatorite muudatused

2024. aasta küsimustikku tuleb märkida teenuse koodid klassifikaatori „Teenuste väliskaubandus 2023“ järgi. Klassifikaatoris on muutunud ühe koodi nimetus ja lisandunud üks kood.

- T9999994 Rahaülekanded jooksevkulutusteks
 - Välismaale tehtud või välismaalt saadud rahalised toetused, annetused, kingitused jms, mille eesmärk on rahastada jooksevkulutusi (näiteks välisabi tarbekaupade, toidu, ravimite jms soetamiseks).
- T9999995 Investeeringutoetused
 - Välismaale tehtud investeeringutoetused või välismaalt saadud investeeringutoetuste kasutamine (näiteks välisabi põhivara soetamiseks, ülekandeliinide ja trasside ehitamiseks jms).

Täiendavad materjalid

- Väliskaubandus
- Teenuste eksport
- Teenuste import
- Andmete esitamise kohustust saab kontrollida siin
- Teenuste väliskaubanduse käsiraamat
- Teenuste väliskaubanduse klassifikaator (TVK 2023)
- 2024. aasta väliskaubanduse teenuste küsimustik
- Andmete eSTATi laadimise failid ja teised TVK klassifikaatorid
- Video küsimustiku täitmiseks

Miks ei kasutata Maksu- ja Tolliameti andmeid?

- MTA-le esitatud andmetest on kättesaadav info vaid majandusüksuse EL-sisese teenuste väliskaubanduse kogukäivete kohta ja teenuste müügi puhul ka riikide kaupa.
- Statistikaametil tuleb andmeid koguda ja avaldada **teenuse liigi, riigi** (sh ka EL-i välised riigid), **teenuse maksumuse ja osutamise viisi** järgi.
- MTA ei kogu majandusüksustelt detailseid andmeid teenuste väliskaubanduse kohta (ei ole teenuse koode, mitteresidendi riigi koodi, tehingute maksumust ja osutamise viisi).

Käibemaksugrupp

- Käibemaksugrupi korral peab teenuste väliskaubanduse küsimustiku täitma iga esindusisik.
- Kui käibemaksugrupis olevad majandusüksused soovivad esitada teenuste väliskaubanduse andmeid iseseisvalt, tuleks sellest statistikaametit informeerida.

Näide 1

- Kui majandusüksus on Eestis registreeritud ja osutab teenust mitteresidendile või saab teenust mitteresidendilt, tuleb kajastada teenuste väliskaubanduse küsimustikus teenuse müük mitteresidendile või teenuste ost mitteresidendilt ka juhul, kui:
 - tasumine toimub välisriikides asuvate pangakontode kaudu,
 - käibedeklaratsioon on esitatud mõnes teises riigis,
 - saadud teenused mitteresidendilt või osutatud teenused mitteresidentidele on KMD peal deklareeritud mõnes muus lahtris kui eespool nimetatud lahtrid või
 - käibemaksuvabad teenused, aga teenuse osutamine residentide ja mitteresidentide vahel on toimunud.

Näited 2

- Eesti majandusüksus osutab raamatupidamisteenust Soome majandusüksusele. Eesti majandusüksus on registreerinud ennast käibemaksudokumentatsioonilaseks Soome maksuametis ja esitab Soome majandusüksusele arve osutatud raamatupidamisteenuste eest Soomes väljastatud käibemaksudokumentatsioonilase numbrilt. Sel juhul peab Eesti majandusüksus näitama teenuste väliskaubanduse küsimustikus raamatupidamisteenuste müüki Soome.
- *Eesti majandusüksus on asutanud ja registreerinud Soome oma tütarettevõtte ja osutab sellelt raamatupidamisteenust Soome majandusüksusele. Sel juhul ei pea Eesti majandusüksus Eestis teenuste väliskaubanduse küsimustikus näitama raamatupidamisteenuste müüki Soome majandusüksusele. Soomes registreeritud tütarettevõtte ja Soome majandusüksuse tehing on Soome residentide tehing.*
- Eesti majandusüksus on asutanud ja registreerinud Soome oma tütarettevõtte ning osutab sellele raamatupidamisteenust. Sel juhul peab Eesti majandusüksus näitama teenuste väliskaubanduse küsimustikus raamatupidamisteenuste müüki Soome, sest tegemist on residentide ja mitteresidentide tehinguga.

Näide 3

Läti ettevõttele (LV1) kuuluv laev kahjustas sildumisel Eesti ettevõttele (EE1) kuuluvat sadama rajatist ja samale Eesti ettevõttele kuuluvat laeva. Sellega seoses toimuvad järgmised tehingud:

- Rootsi ettevõtte (SE1) maksab kindlustushüvitist Eesti majandusüksusele (EE1) maksumusega 100 000 eurot kahjustatud laev eest.
- Eesti ettevõtte (EE1) tellib sadama rajatise parandustööd, mis oli kindlustamata, Eesti ehitusettevõttelt (EH1) maksumusega 60 000 eurot.
- Eesti ettevõtte (EE1) esitab Läti ettevõttele (LV1) arve remonditööde eest summas 60 000 eurot.
- Eesti ettevõtte (EE1) esitab Läti ettevõttele (LV1) arve ka omalt poolt organiseeritud remonditööde korraldamise ja järelevalve eest summas 20 000 eurot.
- Eesti ettevõtte (EE1) tellib laeva remonditööd Saksamaa ettevõttelt (DE1) maksumusega 100 000 eurot.

Küsimustiku väljad ja kirjed näite alusel				
Tehing teenusega	Teenuse ja muu tehingu kood	Teenuse ja muu tehingu nimetus	Mitte-residendi riigi kood	Teenuse summa kokku, euro
M	T65SKH00	Saadud kindlustushüvitused	SE	100 000
Ei kajastata, sest on residentidevaheline tehing.				
M	T42ET000	Rajatiste ehitustööd Eestis	LV	60 000
M	T7000000	Peakontoriteenused, juhtimisteenused	LV	20 000
O	T3310000	Metalltoodete, masinate ja seadmete remondi teenused	DE	100 000

Täna!

Evelin Puura
Väliskaubandusstatistika tiimi tiimijuht
evelin.puura@stat.ee

EESTI STATISTIKA
www.stat.ee
Tatari 51, 10134 Tallinn